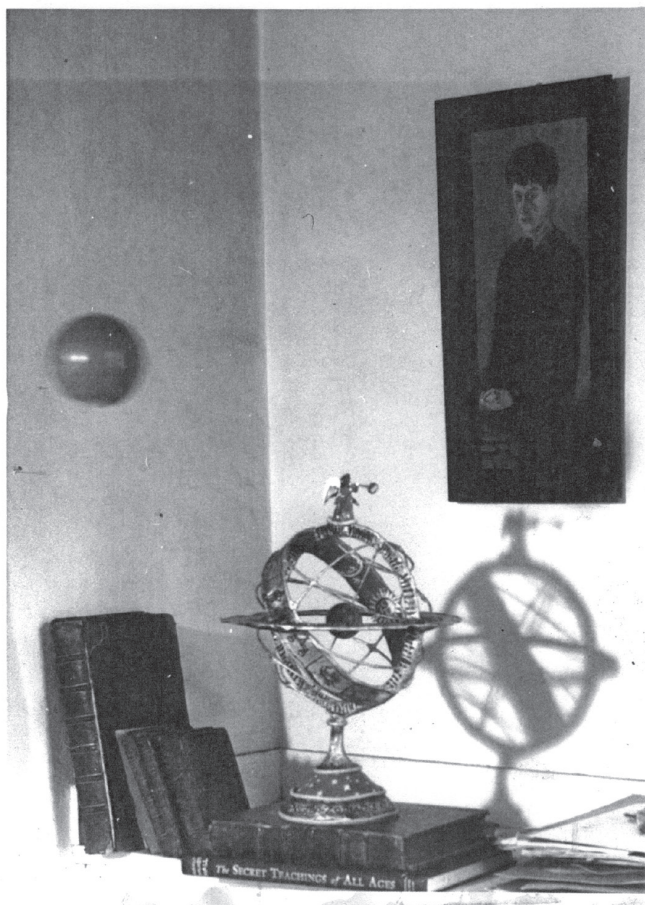

12. Посвещаване

Работех в театралното ателие вече около три години. За това време усвоих множество практически и психологически умения. Можех да правя всякакви предмети; например брони от пропит с лепило филц, които изглеждат като от ковано желязо, корони, блестящи със своите рубини от варени червени бонбони. Но което е по-съществено, научих се да импровизирам и изобретявам, да използвам всякакви материали и даже отпадъци, като постигам с тях желания ефект. Тези упражнения в мислене „извън ограниченията“ на общоприетото се оказаха огромна придобивка в работата ми с определени проблеми по-нататък.

Като колектив, ние работехме интелигентно и ефективно в екип, създавахме декори и реквизит за множество постановки, като например за изключително успешния мюзикъл „Моята прекрасна лейди“, а също за Кралския балет. Но между нас и дърводелците се открояваше поразително различие. Макар изкусни в направата на декори, техните дървета приличаха на детски играчки, докато произведените от нас от шперплат, тел и пропити с лепило филцови парцали дъбове изглеждаха като истински. Интересен урок. Иска се нещо повече от високи технически умения, за да се постигне въпросното качество. Нужни са въображение и способност да се подхожда по нов начин към стари решения. Това предполага отказ от шаблони в мисленето и отвореност към новости. Тези уроци използвах в проучванията на езотеричното.

Всеки ден, докато пътувах с метрото към студиото, работех върху своя „Велик английски роман“. Мислех, че трябва да направя един последен опит. Въпросната епопея всъщност си има сюжет. Трудех се върху нея и в местната библиотека, хапнал на две на три по обед. Вече нямах ни време, нито енергия и пространство, за да рисувам собствени творби. Всъщност бях стигнал до заключението, че освен дете не са достатъчно добри, моите картини са и демоде, доколкото абстрактното изкуство властваше из лондонските галерии. Затова реших да съсредоточа усилия върху писането. За жалост, макар повествованието да бе придобило вече необходимата класическа форма, интересът ми оставаше прикован преди всичко към вътрешните борби на героите, а не към техните действия. Това би могло да мине, докато интелекту-

ФИГУРА 28 – ПРИМЕР

Тази армиларна сфера е направена от тел и папиемаше с топче за голф в центъра, представляващо Земята. Оригиналният модел се изработва обикновено от бронз и служи за обучение на изучаващи астрономия и астрология. Тя е конструирана с оглед онова, което се вижда от нашата планета, и е първата научна схема на относителност. Тук съм добавил един ангел за декорация, а Слънцето, Луната и зодиакалните знаци съм боядисал с цел да подчертая синьото и златното. Основата е пълна с изхвърлени болтове и гайки, за да стане тежка и устойчива. Предметът е изработен горе-долу по времето, когато у мене се породи сериозен интерес към астрологията. Отдолу е легнала книга със заглавие „Тайните учения на всички векове“, която ще окаже огромно влияние върху моето развитие с лаконичния си текст и езотерични гравюри. На стената виси мой ранен автопортрет, докато окачената на конец от тавана сфера е боядисана гюмена топка, изобразяваща Земята.

(Фотография от автора.)

алното писане бе в своя разцвет, но не и след като киното превзе литературното поле с маниера си да предава за миг вътрешното състояние на героя; никой роман не може да го стигне в това отношение. А самата издателска дейност бе станала вече индустрия, отчитаща в много по-висока степен законите на пазара. Не оставаше никакво място за интрига, ако тя можеше да се превърне без усилия във филм. Но въпреки това аз продължавах да се бяхтя над моя шедьовър, като съзнавах дълбоко в себе си, че той никога не ще види бял свят. Дотолкова силна бе заблудата ми, но тя ме подтикваше да продължавам с писането и овладявам тоя занаят.

През този период бях обзет от желание да опозная по-добре архитекта и неговия кръг, понеже ми се струваше, че тези хора имаха достъп до някаква форма на езотерично знание. В хода на дискусиите по свързани с астрология, философия и мистицизъм теми този човек говореше с такава увереност и яснота, че започнах да го посещавам с цел да му задавам въпроси относно най-различни проблеми. Отговорите му винаги прозвучаваха така, сякаш разполагаше със солидна информация. Една вечер неговата приятелка промълви с особена нотка в гласа: „Може би трябва да му кажем за Школата“. Той кимна, но отбеляза, че най-напред следва да прочета книга със заглавие *Търсене на свръхестественото* от П.Д. Успенски. Името ми говореше нещо, но не можех да се сетя къде и при какви обстоятелства съм го чул.

При първа възможност си купих книгата от *Watkins*, най-добрата според нас книжарница за езотерична литература в Лондон. Ако не и в целия свят. Тази съкровищница, разположена в закътано дворче край Чезринг Крос Роуд, може да предложи всяко окултно издание и всяка книга из областта на източния или западен мистицизъм. Прекарал часове наред в нея, досега не бях попадал на Успенски. Започнах да чета книгата през всяка свободна минута с усещането, че представлява съществен елемент от моето духовно образование.

Пьотр Успенски е руски автор от началото на ХХ век, метафизик, пропътувал Европа надлъж и шир, а също така Близкия и Далечен Изток, в издирване и проучване на различни езотерични традиции. Написал бе други книги по сходни теми, включително един роман посветен на превъплътяването, на жизнените повторения. А в *Търсене на свръхестественото* разказва как среща в Русия забележителен мъж, член на общност, обикаляла повече от

него самия, който попада някъде в Централна Азия на манастир от типа Шангри Ла. Там работели на равна нога представители на всички националности в рамките на една духовна школа. Въпросният мъж бил гръцки арменец, който говорел руски, но несъмнено владел колосални езотерични познания. Те се отнасяли към система без видими културни корени или религиозни пристрастия, но с ясни виждания относно обективните космически закони и заложите на еволюиращото човешко същество.

Прочетеното ме порази. Точно това бях търсил. Книгата не крие религиозно обогрени намерения, а цели да разтърси латентното съзнание на читателя с известието, че е потънал в психологически сън. Представата, че прекарваме повечето си време в мечтания, не бе нова. Познавах явлението от един случай, при който седях на стълбите пред Националната галерия на Трафалгар Скуеър. Забелязах будистки монах, който си пробиваше път през тълпата в най-оживеното време. Явно бе нащрек, тъй като се придвижваше сред хиляди будни-заспали. Ако самият аз не бях „буден“ в дадения момент, щях да се размина с това прозрение. Оставеният от този случай отпечатък, както и зарядът на книгата от Успенски бяха с такава сила, че реших да открия що за „школа“ бе споменала приятелката на архитекта.

Когато го попитах за това, той каза, че нямал право да говори по тази тема, преди аз сам да задам въпрос. Една вечер отидох по негово указание на подготвителна лекция, протекла на място в централен Лондон, където някога бе живял сър Исак Нютон. Интересен знак, казах си тогава. Докато чакахме началото на лекцията в хола, забелязах някакъв мъж със силно изразено присъствие; нещо у него ме накара да потръпна. Приех го като инстинктивна реакция на неговата харизма. Минути след това, вече седнал в очакване вечерта да започне ведно с четирийсетина други гости, видях лектора да заема катедрата. Бе същият мъж. Неговото красноречие, докато разказваше как повечето хора прекарват в унес целия си живот, без да съзрат нито веднъж възможност за своето разгръщане и осъществяване, ме заплени начаса. Идеята не бе нова, но той явно знаеше каква е собствената му орис и говореше с проникновено разбиране. Имах пред себе си човек, когото приемах като „наставник“ и който разбираше Учението по правилен и съвременен начин.

Когато дойде ред на въпросите, започнаха да се проявяват хора, които или не приемаха представата за своя „сън“, или искаха да блеснат с езотерични познания. Лекторът се справи умело с тях, като ги попита доколко си спомнят събитията от днес и вчера или пък от по-голямата част на живота си. Повечето признаваха, че не е много, ако трябва да са обективни. Това не ги накара да замълчат, но останалите от нас схванахме смисъла на посланието, докато онези не преставаха да дърдорят, аргументирайки своята „будност“, а бе съвсем очевидно, че такава липсва. Случаят ми направи силно впечатление и реших да изкарам първия курс. Впоследствие научих, че лекторът е ръководител на школата.

Тази нощ не можах да заспя. Това бе в моите очи Учението, а този „наставник“ бързо стана мой езотеричен баща. Докато работех в театралното студио, както и върху книгата си, съзнанието ми предъкваше отново и отново научаваното относно така наречената Система. Почти бях забравил първоначалното впечатление, оставено от водача на школата. Купих и се запознах из основи с всички произведения на Успенски; посветих се всецяло на „Делото“, както бе известно. Тук се запознах с езотеричната анатомия на психиката, която дава по-цялостна представа от ученията на Фройд, Юнг и всички останали психолози, които нямат всеобхватно виждане за ума, тъй като работят с подлежащи на контрол данни, за да стигат до спекулативни изводи. Работите на Фройд са впечатляващи, само че той фокусира вниманието най-вече върху инстинктивната страна от съзнанието, докато Юнг, макар проникващ по-надълбоко в него, та дори до мистични измерения, остава прекалено двусмислен и многословен в своите тълкувания. Противно на двамата, „Системата“ очертава основната структура и динамика на ума с неговите седем степени на осъзнатост. Тези равнища се свързват с макрокосмоса на Вселената и нейните обективни закони. Нито Фройд, нито Юнг имат контакт с присъщата на Съществуването метафизика. Всъщност Юнг бе казал в частен разговор, че не е мистик, докато Фройд приема Бог просто като проекция на „бащин образ“.

Всяка седмица провеждахме упражнение по самонаблюдение. От нас се искаше да „се пробуждаме“, колкото е възможно по-често. Ужасяващо бе да установи човек, че наистина „спи“ през повечето време, а животът му протича под управление на инстинкти и култивирани привычки, докато съзнанието е заето с минало или бъдеще. Настоящото присъства рядко, освен в случаи,

когато е нужно мобилизиране на вниманието. Сериозно откритие, което изисква не само съзнателни усилия, но и дългосрочна всеотдайна работа по проблема. Така започна един систематизиран напредък, придружаван от спорадични запознанства с духовни дисциплини.

Щях да остана в тази школа дълги години. Превърнах се в част от доста голяма група хора, споделящи едни и същи ценности. Това означаваше, че предишният приятелски кръг загуби част от значението си в моите очи, както и че самото му образуване бе плод на обстоятелства. В крайна сметка той се разпадна. Школата бе станала средоточие на моя живот. Там намерих другари, за част от които чувствах, че съм познавал в предишни животи. Най-накрая бях открил път към истинска група сродни души.